

Ta hjälp av produktivitetsmål i din kommun

Kommunmarknaden, 14.9.2016
Kommunernas hus, Helsingfors

Sakkunnig Benjamin Strandberg, Finlands Kommunförbund
Ekonomiplaneringschef Johnny Holmström, Borgå stad

Produktivitet – dagens melodi

- **Effektiveringstrycket på kommunerna ökar**
  - » öka produktiviteten för att säkerställa tjänsternas tillgänglighet och bromsa utgiftsökningen
  - » vara ekonomisk och samtidigt möta klienternas behov
- **Kräver ett brett och systematiskt arbete i kommunerna**
  - » dra lärdomar av varandras bästa praxis och effektivera serviceproduktionen

Produktivitet

- **Förhållandet mellan insatser och utbyte:**

$$\triangle \text{ produktivitet} = \frac{\triangle \text{ prestationer}}{\triangle \text{ input}}$$

- **Samma mängd insatser → samma mängd utbyte, men av högre kvalitet**
  - » svår att beakta då den inte syns i produktens pris
  - » mer ändamålsenligt att granska effekterna

Verksamhetens effekter

- **Lika viktigt att analysera verksamhetens effekter**
  - » eftersträvade förändringar som uppnåtts
  - » det kräver mätbara servicemål

Kostnadseffeker = tjänsternas och åtgärdernas verkliga kostnader

- **Uppföljning av resultatutveckling är viktigt**
  - » Tryggandet av serviceproduktionen i kommunen
  - » Mänskliga aktiviteter → ofullständiga modeller, mått och materialinsamling

Begrepp

- **Effektivitet** = hur mycket mer som kunde åstadkommas genom en viss mängd insatser
- **Kostnadseffektivitet** = förhållandet mellan utbyte och kostnader för resursanvändningen jämfört med motsvarande förhållande i till exempel en annan motsvarande enhet
- **Effekt** = önskade förändringar som fås till stånd hos kunderna genom de produkter som produceras

Problem vid produktivitetmätningar

- **Industriell verksamhet:** marknaderna, priset
- **Offentliga sektorn:** finns ingen marknad, indirekta verkningar av produktionen, effekten är av stor betydelse
- **Tidsperioden för produktivitetmätningar:** korttidsproduktivitet främjar inte alltid långtidsproduktiviteten.

Produktivitetstjämförelsen i kommunerna

- Produktivitetstutvecklingen för olika tjänster över tid. Utförts i samarbete med Finansministeriet och kommunerna. Sedan 2009 inom:
  - » Dagvård
  - » Åldringshem
  - » Hälsocentralernas bäddavdelning
  - » Serviceboende för äldre
  - » Hemvård
  - » Grundskola
  - » Gymnasiet
- Produktivitetsförändringen följs upp i procent (%)
- Även kvalitetsförändringarna bör följas upp. Utan denna kontroll finns det risk för att produktiviteten ökar samtidigt som kvaliteten försämras

Produktivitetssjämförelse i kommunerna

- **Från år 2015 har produktivetsmätningar även utförts inom tekniska sektorn:**
  - » Vinterunderhåll av gator
  - » Underhåll av parker och offentliga utrymmen
  - » Fastighetsunderhåll
  - » Vattentjänster
- **I jämförelsen beskrivs produktiviteten med indexkurvor som beskriver produktiviteten i förhållande till basåret (t.ex. 2009=100)**
  - » Om indexkurvan får värdet 105, har produktiviteten förbättrats med fem procent i jämförelse med basåret
  - » Möjliggör en jämförelse av kommunernas egen utveckling över tid.
  - » Metoden är inte heller så känslig för kommunspecifika beräkningskillnader
  - » Dessutom har man räknat ut årliga produktivetsförändringar, produktivetsbesparingar i äldreomsorgen och visualiserat de uppgifter som beskriver servicens volym, struktur och kvalitet.

Service för äldre
Hemvård
Serviceboende
Ålderdomshem
Vårdavdelning

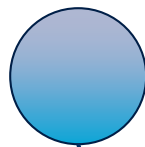
Servicevisa mått
produktivitet och
kvalitet

Utbildning
Daghemsvård
Grundläggande utb.
Gymnasieutb.

Tekniska sektorn
Gatuunderhåll på vintern
Grönområden
Vattentjänster

Indelning: egen produktion
(kommunal) och köptjänst

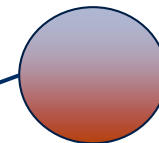
Kommunen

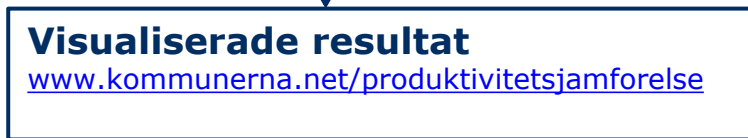
Kommunen leverar grunddaten till "plattformen"

Övriga informationskällor

Kommunförbundet skaffar utomstående material

Kommunförbundets produktivitetmätare öppnats för alla intresserade kommuner

- Årsavgift
- Nyttan
  - » Jämförbarhet
  - » Benchmarking
    - produktivitetmätarna har utvecklats av kontaktpersoner från kommunerna
    - möjliggör erfarenhetsutbyte
  - » Möjliggör bättre ekonomistyrning - mål för verksamheten och produktivitetsutvecklingen
  - » www.kommunerna.net/produktivitetsjamforelse

Välkommen med!

TACK FÖR VISAT INTRESSE!

Benjamin Strandberg
Asiantuntija | Sakkunnig
Kuntatalous | Kommunalekonomi
Suomen Kuntaliitto ry | Finlands Kommunförbund rf
Toinen linja 14, 00530 Helsinki, Finland
+358 9 771 2082, +358 50 594 0603
Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net | www.kommunerna.net